

Letna lista: —

Celo leto . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četrť leta . . . 13—

Letna lista Jugoslavije:
Celo leto . . . 66—

Posamezne številke
na štiri straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
A. B. — Telefona št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne poltivrste
pri večkratnih oznanilih
— popust.

„Straža“ izhaja v pose-
deljek in petek popoldne
Rokopisi se ne vračajo

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne

27. številka.

Maribor, dne 15. marca 1920.

Letnik XII

JDS na Koroškem.

(Izvirno poročilo iz Koroške.)

JDS stranka je zastopana na Koroškem potom
uradništva, ki je priromalo k nam iz Kranjske.

Splošno se opaža pri nas na Koroškem, da na-
še priprosto ljudstvo spoštuje, ceni, ljubi, zaupa in
se oklepa uradništva, ki ga je poslala jugoslovanska
vlada na Koroško in ki je rodom iz Primorske ter iz
Štajerske. Razlogi našega vsestranskega zaupanja v
to uradništvo so čisto jednostavni: Primorski in šta-
jerski uradniki, ki so živeli leta in leta v vednem na-
rodnem boju na jedni strani z Italijani, na drugi z
Nemci, imajo tudi pri nas na Koroškem več razume-
vanja za jugoslovansko narodnost, kot pa oni iz do-
mače Kranjske, katerim je strankarsko delo glavni
cilj, nekako postranski zaslužek pa — narodno delo-
vanje in boj za ugodni izid plebiscita v prid Jugo-
slavije.

Glavni vzroki pa, zakaj da ne mara, da mrzi
naše koroško ljudstvo JDS uradnike, so sledeči:

Ob času onega žalostnega umika jugoslovans-
kega vojaštva iz Korotana so bili ti pri nas nastav-
ljeni JDS uradniki prvi, ki so pobrali šila ter kopi-
ta in adijo Koroška, naš dom je — Kranjska. Ko je
pa naša vojska zopet zmagovito zasedla Koroško, so
bili JDS uradniški „knofi“ zadnji, ki so se upali pri-
leži na Koroško.

Kakor hitro so pa izraziti uradniški strankarji
začutili pod seboj popolnoma varna jugoslovanska tla,
so koj odprli na stečaj svoj usni zapah, ki je začel
bruhati ognjeno lavo sovraštva in zmerjanja na ko-
roške Nemce in nemškutarje. Ti JDS branže ljudje
so bili zopet prvi, ki so zahtevali tako bolj na zunan-
jo za javnost energičnega nastopa proti nemškopri-
jaznemu življu Koroške, a to so bile in so samonjih
besede, njih dejanja so ravno nasprotna JDS jezični
bahavosti.

Za tozadevno trditev navedem fakta: Brž ko je
to širokoustno liberalno uradništvo uvidelo, da s svo-
jim bahavim besedičenjem ne doseže nič napram na-
šemu nemškutarstvu, je postalo prehitro malosrčno in
se je uživalo v vlogi: Piši me v uho še Koroška, le

samo da se godi meni dobro, dokler sem primoran
službovati v tej plebiscitni deželi.

JDS priroja uradniški ljudje so pozabili s ča-
som na svojo jezično jugoslovanstvo, postal jim je že
dolg čas, začeli so iskati družbe. Našli so jo, pobra-
tili so se že žalibog z njo, a ne s koroško slovensko,
ampak z zagrizeno nemškutarstvo. Da igra v tej JDS
družbi z nemškutarijo glavno ulogo ženstvo, je pač
umevno samo ob sebi.

Da, JDS uradništvo na Koroškem je zagazilo
že tako globoko v nemškutarstvo blato, da pozablja na
slovensko govornico in se vdinja glede družabnega ob-
čevanja skoro izključno blaženi nemščini.

Vendar to pobratimstvo JDS uradnikov na Ko-
roškem z nemškutarijo je rodilo z ozirom na bodoči
plebiscit dokaj žalostne posledice. Ti gospodje so že
precej diskreditirali jugoslovanstvo na Koroškem s
svojim popivanjem, veseljami in nepremišljenim iz-
klepetavanjem tajnosti napram Nemcem in nemšku-
tarjem. Pripetilo se je že celo, da so taki uradniki iz-
blebetali našim državnim sovražnikom tajne sklepe iz
sej Narodnega sveta.

Drugi JDS uradniki pa, ki so se ohranili svojo
jugoslovansko zavednost, pozabljajo, da so na Koroš-
kem in v plebiscitni coni. Pozabili so tudi na trdni
sklep glede Koroške, kjer je vsako strankarstvo med
Slovenci prepovedano, ker bi skrajno škodilo in po-
gubonosno vplivalo na izid plebiscita. Vendar v kljub
strankarski prepovedi so zanesli ti JDS uradniki
kranjsko strankarstvo in prepirljivost tudi na Koroš-
ko. Začeli so ustanavljati Sokola, ki že obstoja v Ze-
lezni Kapli in Pliberku.

Pečat celemu za Koroško pogubnemu JDS de-
lovanju pa je presojevanje koroške zavedne narodno-
sti po udeležbi pri raznih veseljih, plesih, priredit-
vah in šunderskih zabavah. Kateri rodoljub na Ko-
roškem ne pleše, ne popiva, se ne veseljači in ne za-
bava na državne stroške, pač ni — Jugoslovan, ampak
ničla, če že ne strup za ugodni izid plebiscita.

Mi vsi pravi, resni, delavni in trezni koroški
rodoljubi, ki gledamo to JDS postopanje na Koroš-

kem, smo v strahu in trepetu, kako bo s plebiscitom,
ako se bo pustilo te za Koroško naravnost škodljive
JDS strankarje pri nas.

Te vrste smo pisali in zaupali širši javnosti ra-
vno sedaj radi tega, ker so prišli do glade prihodnje
usode Koroške odločilne vlade može, ki jim je jugo-
slovanstvo prva in glavna naloga, potem še le stran-
karstvo, ki bi se pri nas na Koroškem sploh niti ša
imenovati ne smelo.

Caveant consules! da ne bo enkrat prepozno in
Koroška izgubljena za vedno.

Dvignimo produkcijo!

Vse vpije po valutni reformi, kakor da bi bilo
mogoče to stvar izvesti z enostrano ministrsko odred-
bo. Toda stvari ne more izpeljati tudi najbolj duho-
viti finančni minister. Sodelovati mora celotno prebi-
valstvo v vstrajnim in dogetrajnim delom. Delo in
varčnost to geslo, katere so proglasili Francozi, je
edino zdravilo tudi za nas.

Cela mizerija tiči v dejstvu, da je denar malo,
zelo malo vreden, tako malo, da stoji na svetovnem
denarnem trgu komaj nekaj nad ničlo. Ako vzamemo
iz prometa del denarja, ne bo radi tega vrednost
nega, kar ga bo ostalo, mnogo narasnila. Ako je vse
skupaj malo vredno, ne bo veliko več vredno, ako
polovico uničiš in ostane samo polovica, nekoliko bo
poskočila vrednost denarja, kakor je vsako blago
dražje, ako ga je manj. Toda vsled tega še ne po-
skoči vrednost denarja sama na sebi. Tudi vsa dru-
ga sredstva, ki se predlagajo od poljudnih reforma-
torjev, so ali brezuspešna ali pa odkljujejo samo za-
dano. Edino trajno in uspešno sredstvo je samo:
Delo in varčnost.

O poglavju varčnost bi bilo treba govoriti pose-
bej, dasiravno je tudi to zelo potrebno. Obveljati bi
moralo načelo, da niti v javnem, niti v zasebnem go-
spodarstvu nobenega izdatka brez neobhodno potrebo.
A pri nas se uničuje silni milijeni za pijačo, za to-
bak in še za mnoge druge nepotrebne stvari. Vojna

LISTEK.

Mariborska ulična imena.

(Razgovor na Onem svetu — priobčil dr. L. Lenard.)

Dalje.

„In slovar ste založili.“

„Tudi to je res! Bilo ga je zelo potreba, zlasti
za osebe, kakor sem jaz, ko nisem znal niti prav go-
voriti slovensko, a je vendar bilo treba večkrat ob-
govarjati z ljudstvom. Za to potrebo sem lahko nekaj
žrtvoval, toliko bolj, ker stvar tudi z gospodarskega
stališča ni bila tako slaba.“

V tem trenutku plane k meni senca nekega mo-
ža in prične:

„Kaj? Radi slovarja? Ali nimam jaz največjih
zaslug za slovar. Jaz sem ga sestavil z neumornim
delom in temeljitim znanjem. Skof je dal samo nekaj
isočakov za tisk, kar se je povračevalo iz razproda-
je. Mene se pa ne spomni nikdo!“

„Kdo si pa ti?“

„Matej Cigale sem jaz, kaj me ne poznaš? Me-
ne bi moral poznati vsak dijak!“

„Ne zameri! Kulturno delo se hitreje pozabi —
kot materijelno, pa če tudi rodi trajne sadove.“

„Kaj pa ti, stara korenina, grča nezdobljiva?“
„Ugovorim starega Matija Gubca, ko ga zagledam tu
med ranjaki, „ali te še kaj peče stara rana?“

„Oh, peče, peče! Le polagoma se celi. Saj veš,
gospodje so me sežgali gori na Markovem trgu v Za-
grebu, ker sem dvignil našega kmeta in sedaj mi je
sojeno, da me mora peči rana, dokler ne bo zavladal
jugoslovanski kmet in ne bodo popolnoma ukinjeni na-
ši nekdanji zatiralci. Priznati moram, da se moja rana
na v zadnjih časih zelo dobro celi. A vendar peče še
vedno.“

„Le malo še potrpi, kmalu bo zaceljena popol-
noma. Veš, naš kmet je sedaj vstal, kot vojska kralja
Matjaža. Sedaj so celo naši kmetje postali naši jugo-
slovanski ministri.“

„Le nikar se preveč ne hvali“, seže mi v besedo
Stanko Vraz. „Jaz opazujem ilirsko gibanje na
zemlji doli z ravno isto vročo dušo, kot sem se zanj
bóril nekoč med živimi in vidim mnogo. Naš seljak še
nikakor ne zna primerno oceniti narodne in socialne
svobode, katero je zadobil ter se še ne zaveda veli-
kega prehoda, katerega je naredil . . .“

„Moj duh mora zaplavati nad njim . . .“, prične
s patetično besedo dr. Ljudevit Gaj.

„Kaj, tvoj duh?“ pričnem se prerekati ozvol-
jen in pri tem pozabim popolnoma, da imam pred sa-
bo duha rajnega, „meni se zdi, da je med nami celo
veliko preveč tvojega duha, tistega duha bahavega
besedičenja brez pozitivnega dela, vednega vrvenja
brez solidnega proizvajanja, duha sebičnosti in ne-
odkritosrčnosti . . .“

„Nikar vendar“, prične miriti Stanko Vraz, —
„sloga, sloga, dela naj vsakdo in ljubi . . .“

„Kakor si ljubil in delal nesebično in požrtvo-
valno ti . . .“

„Taka ste vi gospoda“, seže nekoliko zaničljivo
v besedo Matija Gubec, „ako pridete trije skupaj, se
tako skregate, potem pa po brezplodnem prerekanju
zopet razidete. Jaz pa pravim: Nobenega krega! Le
vkup, le vkup, uboga gmajna! Cepece v roke, pa po
naših zatiralcih!“

„Ti res ne veš ničesar.“

„Ti niti ne veš, kakšna izprememba se je izvr-
šila! Naš kmet je sedaj svoboden, tlake ni več, gos-
pode tudi ne, Turek pregnan, tebi smo pa ravnokar
v Mariboru imenovali ulico.“

„Meni?“

„Da, tebi in Zrinjskemu in Frankopanu in Tat-
tenbachu.“

„Za božjo voljo! Saj so Zrinjski in Frankopan
ravnokar zatirali kmeta, kakor Tahy. Ali nič ne veš,
kako so nas obešali Zrinjskijevi hlapci?“

„Toda Zrinjski in Frankopan sta vendar veli-
ka hrvaška plemenitaša in hrvaško plemstvo je . . .“

„ . . . svojo državo predalo Madžarom, potem
vedno držalo svojo odvisnost od Madžarjev, ker jim
je ravno ta odvisnost bila poročstvo, da bodo z mad-
žarsko pomočjo lažje v sužnjosti držali ljudstvo.“

„Saj sta bila vendar obglavljena od cesarja, —
ker sta se potegovala . . .“

„ . . . za svoje plemiške svoboščine, hoteč popol-
noma neodvisno odirati ljudstvo!“

„Za božjo voljo! Naj se tvoj duh nikar ne pri-
kaže več na zemljo, sicer te naši oblastniki zaprejo
radi narodnega izdajstva.“

„Čeprav sem na tako grozoviti način umrl za
narod!“

„In čeprav so te živega spekli tvoji lastni ro-
jaki.“

„In Tattenbacha ste tudi proslavili v vašem
mestu?“

„Seveda.“

„Potem je pa res bolje, da ostanem tukaj v svo-
jem zavetišču. Če ne, bi me doli v vaši svobodni Ju-
goslaviji še zaprli kot upornika ali vsaj internirali
kot osumljenca.“

„Vidiš, dragi moj! Odkar so tebe spekli na tr-
gu sv. Marka v Zagrebu, pa do ustanovitve naše
svobodne Jugoslavije je preteklo več kot 300 let, toda
naše mišljenje se ni veliko spremenilo. Ko si ti dvig-
nil upor slovenskega in hrvaškega kmeta zoper svo-
je zatiralce, si najprej odposlal odposlanca na Dunaj
k cesarju. Tvoji kmečki može so poklekli pred vla-
darja, proseč: „Milostljivi gospodar! Dovolite nam,
da se nekoliko popuntamo zoper naše grajščake.“ In
tam na Dunaju so odvrnili tvojim kmečkim možem:
„Milostno dovolimo, da napravite nekaj kravala.“ Ko
ste se nato res uprli, so pa prišli cesarski hlapci, so
vas pobili, poobesili, tebe pa v zabavo celega zagreb-
škega meščanstva spekli živega na glavnem trgu.
Menda je bil to v zgodovini edini slučaj, da je prošil
kdo svojega gospodarja za dovoljenje, da se sme po-
puntati . . .“

(Konec prihodnjich.)

nas ni učila varčnosti, ampak ravno obratno. Mnogo ljudi je prišlo naglo in nepričakovano do večje množine denarja, katerega vsled tega ne znajo ceniti in ga lahkomišljeno zapravljajo. Amerika, ki je postala med vojsko denarno močnejša, kot poprej, je čez noč postala „suha“. To se pravi: sklenili so v državni zboru, da se prepeve vsako prodajanje opojnih pijač in se je to tudi izvršilo. Nam se zdi to kot bajka. Najbolj kulturne dežele, kakor Amerika, Finska, Skandinavski so ali popolnoma ali vsaj skoraj popolnoma suhe, na Ruskem je že davno pred vojsko državni monopol znesno omejitvijo uživanje žganja. Francija, Italija so razmeroma zelo trezne. Judje so jako trezni narod in to je tudi eden izmed virov njihove sile. Pri nas se ne stori ničesar, k večjemu kakšno sekiranje s koncesijami in licencami.

Drugo, še bolj pereče vprašanje, je poglavje o delu. Gospodarsko nas zamore rešiti samo delo. A delo mora biti v resnici izdatno. Gledati treba, da se naredi veliko in da to, kar se naredi, tudi v resnici velja veliko. Najbolj izdatno je francosko delo. Francoos ustvari v istem času in z istim naporom sil največ vrednosti. V tem tiči glavni vir francoskega bogastva. Naš človek pridela takozvani očiček, katerega spijejo zopet ljudje v deželi, tako, da je delo za narodno gospodarstvo brez pomena. Francoz pridela z istim nakladom sil in časa šampanjec, ki se prodaja zelo drago po celem svetu in je narodu ogromen vir bogastva. Naš fant redi v hlevu zajce, ki so za gospodarstvo skoraj brez koristi, Francoz vzredi ob istem času posebne, dragocene pasme: srebrec, mrkače, angora, lotrinžage itd., ki se prodajajo v tujino in vržejo deželi velike milijone. Nemec si je napenjal možgane in iznašel nožiček s 17 predmeti: škarjice, vijak za zamaške, žličko za uho itd. Francoz je ob istem času iznašel morda, velociped ali avtomobil.

Treba torej, da se pridela veliko in da je to, kar se pridela, veliko vredno. Opažamo pa, da se prideluje vedno manj in da je pridelek vedno manj vreden. Sedaj je treba veliko večje število rudarjev, da pridela isto množino premoga, kot pred vojsko. Tako tudi pri vseh drugih podjetjih. Splošno se opaža vsepovsod, da sedaj proizvodnje pada in da še to, kar se pridela, je manj vredno. Kolikor manj se bo proizvodilo, toliko slabše bomo stali gospodarsko. Uvažati bomo morali izdelke v tujino, ter jih plačevati z našimi poljskimi pridelki. Kar več izvažamo, kakor pa uvažamo, služi v kritje valute in na ta način bi se denar polagoma dvignil. Ako bomo pa proizvodili malo, bo tudi razlika med uvozom in izvozom majhna in vrednost denarja se ne bo mogla nikdar dvigniti. To je popolnoma jasno, vprašanje je samo, kaj je temu krivo in kako bi se dalo odpomoči.

Navadni meščan s svojim predpotopnim mišljenjem glavni čas . . . ljudje nimajo več vesti in poštenja, jem odvrne takoj: Ljudje nočejo delati . . . ljudje zahtevajo prevelike plače . . . upeljal se je osemurni in podobni razlogi. Z eno besedo: hotel bi, da se zavrti kolo časa vsaj zadvajset let nazaj, ko so delavci delali za majhno plačo tudi po 12 ur in še več, bili pohlevni in ubogljivi in veseli, da so zaslužili toliko, da so mogli živeti, dobiček pa oddajali gospodarju.

Toda sedaj se je veliko spremenilo in nič ne pomaga ne pridigovanje, ne godrnjanje, še manj pa zmerjanje čez socijaliste. Nikar si ne mislimo, da bomo s policijskimi sredstvi prisilili delavce k izdatnem delu. Tudi cerkev ga ne bo poboljšala. Treba je poseči globoje.

Poglejmo agrarno produkcijo. Dinar, ki dela pri veleposestniku, dela dnevno malo, treba ga je prositi in plačati drago. Se slabše je bilo svoj čas tlačansko delo, če prav je stal valpet za tlačani z bičem v roki. V neki stari slovenski knjigi, ki je stara že čez 300 let, je zapisan pregovor: „Kdor se na tlaki pretegne, mu s prd . . . zvone“ — znamenje, da takrat naši pradeditelji niso posebno goreče opravljali tlačanskega dela. Poglejmo pa kmeta, ki obdeluje sam s svojo rodbino svoje posestvo. On ne vpraša, koliko ur dela, skrbi, da je delo izdatno in vkljub temu, da je njegovo gospodarjenje veliko bolj negospodarsko, kakor pa grajščakovo, ker nima ne take izobrazbe, ne strojev, ne kapitala in zlasti, ker se majhno posestvo samo na sebi ne da tako lahko razumno obdelavati, kakor pa veliko, se vendar njegova zemlja veliko bolj izplačuje, kakor pa grajščakova. Vzrok tiči edino v tem, da je veliko bolj marljivo in skrbno delal, kakor pa najemniki pri grajščaku. A zakaj je delal? — Ker ima zavest, da dela za sebe, dinarju je pa vseeno, koliko naredi, samo, da potegne plačo.

To je torej ključ do razvozljanja uganke. Če hočete pripraviti delavca, da bo delal veliko in z vne- mo, ga je treba postaviti v položaj, da bo imel korist od svojega dela. Dokler mu je vseeno, če se proizvaja veliko ali malo, ali dokler vidi to korist samo v megleni daljavi, se ne bo ogrel, da bi delal bolje. Ne pomaga pridigovati, da ima od dela korist cela država in tako posredno tudi on, ko pa vendar vidi, da največjo in neposredno korist ima ravno delodajalec. Sedaj je delavec organiziran in organiziral se bo vedno bolje, torej ga ne bo nihče prisilil, da bi rad in dobro delal za druge.

Produkcija se bo dvignila samo pod dvema pogoji: 1. ako bo delavec videl, da dela za sebe, to se pravi, da ima od nadprodukcije korist samo on, ne pa drugi. Popolnoma se da to doseči samo s socijalizacijo obratov in treba bi bilo s tem pričeti, pa naj tudi produkcija pri socijaliziranju v prvih časih pade. Se bo že pozneje toliko bolj dvignila. Kjer ni mogoče takoj izvesti cele socijalizacije, naj se bi zaenkrat poslužili vsaj polovičnih sredstev, kakor je soudeležba pri dobičku. Samo akordna plača je popolnoma nerabno sredstvo, ker to ne pomeni izboljšanje delavskega stanja, ampak izrabljanje enega delavca proti drugemu.

2. Delavec mora imeti zavest, da je vodstvo države v rokah strank, ki stoje na proletarskem stališču. Samo v tem slučaju bo imel zaupanje v državo in se rad žrtvoval za njene koristi. Ravno sedaj vidimo, da se na Nemškem proizvodnje vrši v najlepšem redu in dviga vedno bolj. Na Ruskem so boljševiki organizirali celo velikansko delavsko armado, organizirali produkcijo na največjo skalo in s tem zelo podkrepili svojo moč. Kjer pa vladajo takozvane meščanske stranke, so štrajki in nemiri na dnevnem redu in produkcija pada vedno bolj.

Razvoj avtonomnih mest Maribora, Celja in Ptuj.

Maribor, Ptuj, Celje imajo po svoji legi v bodoče izvrševati veliko nalogo. Gospodarsko vplivajo ta mesta na celo mariborsko in celjsko okrožje; reči zamoremo, da so centra celega gospodarstva, obrtništva, trgovstva in kmetijstva. Tja na Koroško na eni strani in v Prekmurje na drugi strani.

Pogrešamo vedno pravega odtoka iz teh središč to pa radi tega, ker se se ta mesta obdala z nekim kitajskim zidom, z mestno avtonomijo, ki je imela svoj čas le za nemškutarje veliki pomen. Z avtonomijo so umetno vzdrževali meščani svoje nemštvo in se bratni pivari iz slovenskega okoliškega ozemlja, toda nedvomno je, da so z njo ovirali razvoj mesta samega. Ze dejstvo samo, da so v predmestjih povsod nastale velike naselbine, dokazuje prejšnje trditve. Te naselbine so bile v vednem nasprotju s mestno gospodo in ji zlasti kljubovale v gospodarskem oziru. Zato so se ravno ta tri mesta v zadnjih desetletjih, kakor to priča statistika jasno, prav počasno razvijala in skoro do malega nič napredovala.

Za nas Slovence pade razlog prejšnjih nemškutarjev; mi nimamo poviša braniti starih nemškutarških rodovin, temveč moramo pospeševati pomnožitev slovenskega življa iz dežele in mestne kolonije. Zato moramo skrbeti v prvi vrsti, da dobijo Maribor, Celje in Ptuj večja pljuča, da bodo lažje dihala. Vse ozemlje okrog mesta, ki ima sklenjena bivališča in

značaj mestnega življenja, bi se moralo priklopiti mestom. V Mariboru n. pr. spada del Krčevine in Leiteršberga na vsaki način pod mestno upravo. Studenti so ravno tako lep del mesta, ki se ne zamore prav ločiti od njega. V Ptujju je Breg ločen od mesta le umetno; ravno tako bi nikdo ne verjel, da ne spada k mestu sklenjeni del hiš v Gaberju in na Bregu onkraj Savinje. V vsakem oziru bi bilo boljše za mesta in za te jim pripadajoče dele okoliških občin, če bi imela enotno upravo. Ne zamolčim, da se večsibih branijo okoliške občine združiti se s mestno občino, ker imajo večasih kot take svoje malenkostne vzroke. Toda skupni interes in skupne koristi prevladujejo vse majhne prednosti posameznikov. Posledice priklopitev teh krajev k mestom bi bile velike. Prepričani smo, da bi se mesta veliko hitreje razvijala in lažje gospodarsko utrdila.

Opozarjamo merodajne kroge, zlasti pa mestne zastope kakor tudi zastope zainteresiranih občin, da se posvetujejo in sklepajo, v koliki meri bi bilo umestno izvršiti nasvetovane priklopitev okolice mestom Mariboru, Celju in Ptujju.

Opomba uredništva. S tem člankom se uredništvo nikakor čisto ne strinja, a vendar ga je objavila „Straža“, da pride enkrat zgoraj obravnavan načrt v javnost in se oglasijo in objavijo razni vzroki za in proti.

tično-socijalistične vlade. Lotil se je prejšnjega finančnega ministra Veljkoviča, ki je izvalil na prevarljiv način 1 milijardo pri kolkovanju bankovcev in to na škodo naroda in da je to svoto potrošil. Protič vztraja na stališču, da ne bo poprej odstopil s ministrskega predsedništva, dokler ne bo odkril narodu celotno korupcijo poprejšnje demokratično-socijalistične vlade. Ta Protičeva odkritja so seve demokratom skrajno neljuba.

Dr. Smodlaka in njegov klub je začel v narodnem predstavništvu igrati čudno vlogo. Dr. Smodlaka pisari pisma na razne klube z

zahtevo, da se ima ustvariti nova koncentracijska vlada. Vsi člani sedanje vlade pa enoglasno izjavljajo, da je izključeno, da bi sedel kateri od njih v novi vladi s tako koruptivnimi elementi, kot so ravno demokrati. Sedanja vlada vztraja na parlamentarizmu in noče vsiliti ne novega volilnega reda, niti vporabljanja državnega denarja brez privoljenja narodnega predstavništva.

V seji narodnega predstavništva dne 12. t. m. se je oglašil k besedi bivši finančni minister Veljkovič. Skušal je oprati Protičev zadnji očitek, da je izvalil na prevarljiv način ljudstvu 1 milijardo in jo potrošil. Med Veljkovičevem govorom je nastal v zbornici večkrat hrušč in trušč. Veljkoviču je odgovoril Protič in mu dokazal iz aktov, da je opravičena Protičeva večrjnsja trditev, da je ta svota odvzeta na prevarni način.

Po teh razgovorih med Protičem in Veljkovičem se je začel v zbornici prepir za kvorum med vladnimi strankami in opozicijo. Prišlo je do burnih prizorov radi prepira, ali se naj vpišejo neverificirani poslanci v listo, kadar se vrši štetje poslancev ali ne. Po dolgi tozadevni debati se je dognalo, da imajo neverificirani poslanci pravico, da se vpišejo v števno listo, nimajo pa pravice glasovanja.

Po tej debati se je vršilo štetje poslancev. Navzočih je bilo 149 poslancev, torej dovoljno število.

Naša mirovna delegata Pašić in dr. Žolgar sta se vrnila iz Londona v Pariz. V Londonu je samo še ostal dr. Trumbić.

Vesnič je bil odlikovan z redom belega orla.

Pri občinskih volitvah v Osjeku je dobila Ljudska stranka 336 glasov in dobi 3 zastopnike. Hrvatska zajednica je dobila 7 zastopnikov, demokrati 2, hišni posestniki 1, komunisti 20, radikalci 4, trgovci in obrtniki 3.

Društvo javnih nameščencev v Zagrebu, katerega delovanje je prepovedala poprejšnja vlada, je zopet obnovljeno in dovoljeno.

Pri agrarnem poverjeništvu v Ogulinu, katerega je vodil demokrat dr. Zdravko L., se je dokazal primanjkljaj 32.000 kron. Poverjenik mora tudi povrniti več tisoč K potnih računov, katere si je zaračunal nepostavno.

Italija.

Italijanska vlada je razglasila, da plačuje svojo misijo na Dunaju sama, kar je vzbudilo veliko začudenje. Po mirovni pogodbi imajo namreč ententne države na Dunaju svoje vojaške misije, katere pa mora vzdrževati Avstrija, kar je za Dunaj veliko breme. Odredba Italije velja kot znak prijaznosti do Avstrije, ima pa tudi ost zoper druge ententarske države.

Italijanski železničarji grozijo z zopetno stavko.

Nemčija.

Nemci imajo zopet svojo rodoljubno zadevo ali kakor se reče bolj domače: škandal. Tokrat se je proslavil Viljemov sin princ Joahim Hohenzollern. Dogodek se je izvršil sledeče: Nekega poznega večera je sedel princ Joahim in še nekaj prijateljev in prijateljic v posebni sobi obednice hotela Aldon. V glavni dvorani je igrala godba. Pri drugi mizi poleg princa so sedeli pri večerji neki francoski častniki. Godba zaigra neko nemško narodno pesem, družba vstane, samo Francozi sede. Po njihovih predpisih jim je namreč prepovedano vstati, ako igra godba himno tuje države, kar je princ dobro vedel. Toda začel je nanje kričati, naj vstanejo, pograbil posodo s cvetjem, ter jo vrgel v francoskoga stotnika, potem pa kozarec za kozarcem. Stotnik se je onesvestil in nesti so ga morali iz dvorane natarjarji. Princ je kričal: „Ven svinje, pobite pse!“ Ko je stotnik že ležal na tleh, je priskočil k njemu princ Hohenlohe, si sezul črevelj in udaril ž njim častnika v obraz. Z Joahimom je divjala tudi cela družba, ki je bila ž njim. Na Francoskam je seveda tako obnašanje vzbudilo vihar in zahtevajo zadoščeno. Nemška vlada se mora opravičevati in prositi odpuščanja, nemški nacionalci proslavljajo princa, kakor da je storil veliko junaštvo, kar je bolj pametnih Nemcev, se pa izgovarjajo s tem, da so bili cesarski princ in njegova družba pijani.

Nemčija bo plačala vojne odškodnine in povračilo 520—530 milijard v zlatu.

Politične vesti.

Jugoslavija.

V Beogradu se vršijo seje narodnega predstavništva. Demokrati in socijalisti hočejo vlado diskreditirati, češ, da je vlada proti volitvam. Te trditve zavrača Stojan Protič z dejstvom, ker namen in cilj sedanje vlade je ravno izpeljava volitev.

V sejah narodnega predstavništva je začel Protič z obzvo korupcije prej nje demokra-

Avstrija.

Avstrijska krona se je dvignila na 275. Torej zopet lahko dviganje, a vseeno še ne veliko nad ničlo.

Tudi Avstrija poviša cene voženj na železnicah in poštinih pošiljatev za še enkrat toliko.

Po avstrijskih časnikih se vedno bolj množijo glasovi v korupciji uprave in navajajo drastični slučaj. Zlasti zoper takozvane delavske svete se dvigajo hude obtožbe.

Avstrijska vlada je poslala v Varšavo k Poljakom državnega tajnika Zerdika, da sklene s Poljaki nove trgovske dogovore.

Prometne pristojbine v Avstriji se zvišajo s 15. aprilom v osebnem prometu za 50%, v blagornem 80% do 100%. Poštne, brzojavne in telefonske pristojbine pa se podvoje.

Bela Kun, ki je interniran v Avstriji je ponudil 200.000 K kot poroštvo, da se mu dovoli svoboda. Ta prošnja se ni dovolila.

Madžarska.

Madžarska narodna armada šteje — po poročilu irancoskega lista „Temps“ — 35.000 mož, cela madžarska armada pride na 12.000 vojakov. Opremljeni so dobro, a nimajo dovolj streliva. Obleko so dobili na Francoskem, je dobra, a je premalo. Strelivo dobivajo od Angležev in Italijanov. Šef generalnega štaba Hortyjevih čet je baron Berzeviczy, bivši šef generalnega štaba pri feldmaršalu Kövesu. Zaenkrat madžarska armada radi pomanjkanja opreme in streliva ni sposobna za vojskovanje, a lahko se še preskrbi v večji meri, ako je zanje ententa tako dobra.

Čehi in Poljaki.

Med Čehi in Poljaki v Tešinskem, kjer se ima vršiti ljudsko glasovanje, so izbruhnili krvavi nemiri, ki so narastli do pravcate bitke. Češkega župana iz Orlove so Poljaki vjeli in odpeljali v Krakov. Ko so Čehi to zvedeli, so se oborožili in odpravili proti Karvinu, da oprosti svojega župana. Na mostu med Frištatom in Karvinom je prišlo do prvih bojov. Nastopilo je vojaštvo entente, ki je za čas glasovanja zasedlo deželico, a brez uspeha. Italijanski častnik, ki je poveljeval ententino četo, je bil tepen, en francoski vojak pa ubit. Nato so se začeli boji po vsaj okolici. Poljaki so nastopali s strojnimi. Ententa je groglasila nad tešinsko kneževino obsedno stanje.

Rusija.

Sovjetska Rusija je poslala Poljski novo mirovno ponudbo, v kateri se povdarja, da je povzročila sedanjo boljševiško ofenzivo napram Poljski Poljska sama, ker je napadla rdeče ukrajinske čete. Sovjetska Rusija je pripravljena ustaviti ofenzivo, ako neha z njo tudi Poljska.

Sovjetsko vlado priznava Amerika in se bode z njo pogajala o sklepu trgovinske pogodbe.

Amerika.

Amerika vztraja na stališču, da se požene Turke iz Carigrada.

O vseh bodočih vojaških akcijah Zedinjenih držav bo odločeval kongres.

Honduras.

Navajeni smo že na raznovrstne krave in pretepe po različnih državnih zbornicah sveta, a ker so si ravnokar privoščili gospodje ljudski zastopniki v državi Honduras v Južni Ameriki, je vendar nekaj izvanrednega. Stepli so se namreč tako, da je obležalo okrog 20 poslancev težko ranjenih, nekaj je pa ubitih, med njimi tudi predsednik zbornice.

Dnevne vesti.

Zavrčkim dekanom je imenovan preč. g. Anton Podvinski, župnik v Zavrču. Častitamo! Zadržno-socijalni tečaj v Medjimurju. V Prelogu v Medjimurju se je vršil dne 9. in 10. t. m. zadržno-socijalni tečaj. Predavala sta gg. nadrevizor Pušenjak in urednik Krajnc. Predavanja so bila dopoldne in zvečer. Kljub delu na polju so se moške in mladeniči tudi po dnevu udeleževali tečaja v prav lepem številu. V nepričakovano obilnem številu pa so prihajali poslušati predavanja na večer. Zlasti so z

velikim zanimanjem poslušali gospodarska predavanja. V Prelogu si tudi že snujejo gospodarsko združenje. Osvobojeni madžarskega suženjstva željno hrepene po izobrazbi in gospodarskem ter političnem napredku. Mej med Slovenijo in Medjimurjem ni več. Želimo, da bi zdrav duh naše gospodarske in politične organizacije globoko prešinil tudi vse naše Medjimurje!

Debela prijatelja in zaveznika sta postala svečinski „Jugoslovan“ Paskolo in duševni vodja mariborskih JDSarjev advokat dr. Karel Koderman. Za Paskola, tega najljubšega nasprotnika slovenstva in Jugoslavije, ki je bil in še je glavni stebel nemštva in nemškutarstva severno od Maribora in za krčmarja Anderla se poteguje čisti narodnjak dr. Karel Koderman. Narodni čut JDSarjev je padel globoko pod ničlo. Vprašajte gg. JDSarji vzornega rodoljuba in trpina župnika Vida Janžekovič v grobu, kake peklenške hudobije so počenjali Paskolovci v Svečini, Kungoti in Sv. Jurju z narodno čutečimi Slovenci. Vprašajte vse druge zavedne Slovence, kaj je bil, in kaj še je danes Paskolo . . .

Ravnatelj Belle v Št. Juriju ob južni žel. je zašel med popravkarje. A njegovi popravki skoro nadkriljujejo popravke drugih popravkarskih veleumov. Vidi se, da g. ravnatelj Belle nima časa napisati pravilnega popravka, oziroma je glede tiskovnega zakona silno omejeno podučen. G. ravnatelj nima časa, da bi skrbel za večji razvoj svojih duševnih zmožnosti, ker se mora sromak od zore do mraka mučiti za prosep Drogenikove „Samostojne“ nemčursko-liberalne stranke. Čestitamo g. Belle k velikemu Vašemu političnemu in diplomatskem napredku. Vi boste postali skorogotovo po zaslugi slavnega „zadregarja“ Drogenika velik in slovit politik. Samo eno Vam manjka: Popravkov ne znate ne sestavljati in ne naslavljeni. Torej g. ravnatelj, diplomat in politik, vzamite knjigo v roke in se učite! Sicer pa Vas je Vaš nastop na zborovanju kmetijske podružnice pokazal v pravi luči. Vi ste tisti, ki ste hoteli same pristaše SKS in JDS kot delegate. Ali je bilo to pametno in modro za Vas, se bo še le pokazalo. Svetujemo Vam, da napravite raje v Vašem zavodu red, da se ne bo med gojenci širila nezadovoljnost. Skrbite za to, kar ste dolžni skrbeti. Politiko in popravkarijo pa pustite, ker se razumete na oboje, kakor zajec na boben.

Tobačna trafika v Rogaški Slatini št. 44 (Pavillon) je do dne 30. t. m. potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 8905 K 3 v. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 800 K jamščine.

Na gostiji Gumzej-Eigner pri Sv. Benediktu v Slov. gor. se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru 42 K. Prisrčna hvala!

Dražba love. Vsled razvojitve dosedanje lovske zakupne pogodbe se odda v četrtek, dne 1. aprila 1920 ob 10 uri dopoldne na uradnem dnevu v Slovenji Bistrici na javni dražbi v zakup lov občine Hrastovec za ostalo dobo t. j. do 30. junija 1922.

Mariborske vesti.

Na „Delavčev“ notico „dr. Leskovar čisti“, odgovarjamo, da sedanji vladni komisar sploh ničesar ni podvzel ne za in ne proti Vielberthu. Cela „Delavčeva“ notica je laž. Vielberthovo zadevo je pred svojim imenovanjem vladnim komisarjem g. dr. Leskovar zastopal le kot advokat. Vemo, zakaj je Vielberth neljub Pfeiferju in osobito Kamnikerjevemu servus kolegu dr. Graselliju, ker je pojasnil viteževu premogovno agenturo in ono 3000 kronsko nagrado za viteški zaslužek.

„Glasbena Matica Maribor“ prosi vse svoje pevce in pevke, da sigurno pridejo k prihodnji pevski vaji v torek 16. t. m. radi važnih dogovorov.

Odbor. Glasbena Matica v Mariboru. Na novo ustanovljeni društveni orkester, ki ima nad 50 sviračev, priredi dne 20. t. m. točno ob 20. uri zvečer v Götzovi dvorani s sodelovanjem koncertne pevke, sopranistinje ge. Lovšetove pod vodstvom svojega mojsterskega dirigenta, ravnatelja Maticice g. Topiča svoj prvi koncert s sledečim sporedom: I. del kvintet na lok 1. Grieg Eduard: a) Srčne rane (Hjertesar), b) Zadja pomlag (Varen), c) Preludij iz Holbergove Suite. 2. Gade Niels Wilhelm: Novelete: a) Andante, Allo vivace, b) Andantino con motto, c) Scherzo. 3. a) Lajovic: Begunka pri zibeli (Prvič), b) Lajovič: Kaj bi gledal, c) L. M. Škerjanc:

Pomladne noči. (Prvič). Pije ga. Lovšetova. 4. Čajkovsky Peter, Ilič: Elegija III.—II. del (popolni orkester.) 5. a) Gervaiso: Sarabanda, b) Dvorak Ant. Dr.: Humoreska, 6. a) Pucini: Arija iz Opere Tosca, b) Grieg E: Kozlički plešejo, c) Cheminade: Poletje. 7) D' Ambrosio Alfred: a) Paysanne, b) Ronde des Lutins: 8) Dvorsk Ant. Dr.: Slovanski ples št. 8. Vstopnina k koncertu je sledeča: Sedeži v pritličju I. vrsta: 25 K, II. 20 K, III. 15 K, balkonski sedeži 18 K, stojišča: v parterju 5 K, na balkonu: 4 K; dijaška 3 K. Predprodaja vstopnic se vrši pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici in pri g. Höfer v Šolski ulici. V ogib gnječe pri garderobah opozarjamo nato, da se nahaja garderoba za balkon na balkonu. Z ozirom na pestri spored je velikansko zanimanje, ki vlada že sedaj med občinstvom, popolnoma upravičeno. Začetek koncerta je točno ob 20. uri in ostanejo med proizvajanjem vrata zaprta. Med I. in II. delom daljši odmor.

Slavnostna predstava. Na Jožefovo, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer bo v društvu katol. ročnodelskih pomočnikov slavnostna predstava igre: Mlini pod zemljo ali Zadaje ure poganstva v Rimu z nagovorom in petjem. K obilni udeležbi vabi prijazno odbor.

Osepnice v okolici Maribora. V okolici Maribora se je pojavilo v zadnjem času več slučajev pravih osepnice. Prebivalstvo mesta Maribor se pozivlja, da se podvrže kakor mogoče hitro v smislu obligatoričnega cepljenja proti kozam cepljenju, ki edino ščiti pred to nevarno boleznijo. Po sedaj veljavnih postavnih predpisih za cepljenje proti kozam mora doprinesiti vsak prebivalec mesta Maribor dokaz, da je bil v času od 1. januarja 1915 do 1. januarja 1919 s pozitivnim uspehom cepljen proti kozam, ali pa, da se je po 1. januarju 1919 podvrget cepljenju. Na Rotovškem trgu št. 9 se vrši vsako sredo in soboto za prebivalce mesta od 9. do 11. ure brezplačno cepljenje s svežim cepivom.

Čudna „prikazen.“ V zadnjem času se je širila po Mariboru in okolici čudna vest, da se je prikazalo „nekaj“ na strmi steni takozvanega Schlapfenberga na levem bregu Drave nasproti Pobrežja. Nekateri bolj fantastične glave so v tem predmetu videle celo kip Matere božje ter so kmetice kar v gručah občudovale to čudno „prikazen.“ Da se preišče ta stvar in se razbliji ljudsko praznoverje, se je podalo dne 14. t. m. devet mož prostovoljne požarne brambe na Pobrežju pod poveljstvom načelnika g. Slokana na ta breg ter se je spustilo od najvišje točke požarnika Ivana Obed (prejšnjega štabnega narednika SHS) na 40 m dolgi vrvi v prepad. In kaj najde? Bil je navaden kamen, pobeljen z apnom in s plaščem ptičjega blata! Bilo je vse skupaj pod nekako steno, da ni bilo mogoče opazovati od zgoraj in je bilo celo početje za g. Obeda radi padajočega kamenja zelo nevarno. Del omenjenega kamna in deli plašča leži na vlogled pri g. načelniku Slokanu na Pobrežju.

Mestno gledališče. Repertoire: V torek, dne 16. t. m.: „Brez denarja“, ab. A 28; v sredo, dne 17. t. m.: „Pepeluh“, ab. B 29. V četrtek ni predstave, pač pa je v sredo in to vsled tega, ker je godba zaposlena v četrtek drugje.

Najnovejše.

Predsednik Slovenije dr. Brejc je zaplenil na železniških postajah v Sloveniji vse transporte žita in drugih živil, ki so bili namenjeni v tuje države. Vsa ta živila so se oddala prehranjevalnemu uradu za Slovenijo.

Finančno ministrstvo v Beogradu je brzojavno prepovedalo vsak izvoz živil iz Jugoslavije. Izvozna dovoljenja so ustavljena.

Vojaštvo dveh nemških brigad se je polastilo vlade v Berlinu. Prejšnja državna vlada je zapustila Berlin. General von Lütwitz je prevzel vrhovno poveljstvo.

Nemška državna skupščina bo zborovala v Stuttgartu. Prejšnja državna vlada je prejela od skoro vseh nemških deželnih vlad, da so jej zveste in da obsojajo berolinsko vojaško komedijo. Večina nemških čet je ostala na strani stare vlade in noče imeti nikacega stika z berolinskim pučem. Cela Bavarska je nastopila proti berolinski vojaški diktaturi. Vsi nemški resni politiki obsojajo začasni prevrat, ki je brez pomena. Posrečil se je, ker vlada ni imela svoje narodne vojske v Vzhodni Prusiji. Celi puč se je doigral brez krvoprelitja.

Nemške konservativne stranke kandidirajo predsednikom republike Hindenburga, ki je voljen nastopiti kot kandidat.

Mala naznanila

Razna:

JOSIP NEKREP
tesarski mojster in
stavbeni podjetnik v
Mozartovi ulici 59
v MARIBORU

se priporoča za popra-
vila in za napravo
novih stavb za točno
izvršitev

URE

vsake vrste
se sprejmio
v popravilo.

Postrežba točna. Cene zmerno
Jan Ignacij, Maribor
Glavna pošta, 2. nadstr., levo.

Kupi sei

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan
iz tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Wilster Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

Proda sei

Lahek voz

na enega
sajato streho in sedešem, lep velik
lovski voz za družino ter več
sajmov mehkih drv je na prodaj
v Mozartovi ulici št. 59, Maribor.
184

Trapist-sir

prvo vrstne kakovosti. kilogram po
42 K prodaja in razpošilja proti
poktnem povzetju

MATIJA LAH, MARIBOR,
Glavni trg št. 5. 189

KOLESA

in dele koles oddaja po najnižjih
dnevnih cenah obrtno podjetje
FRANC ZISSER, GRAZ,
Lazarethgasse 16. — Kolesa vedno
v zalogi. 216

Službe:

Išče se za grafičino

na Gorenjskem zanesljiv, neoženjen,
pošten, okoli 40 let star valpet
ali višji blapec, popolnoma iz-
urjen v kmetijstvu in konjereji.
Ponudbe s spričevali prejšnjih
služb na trgovca M. E. SE. EC,
Grajski trg 2, Maribor. 207

Dostojna dekleta

pridna, za napravo zavojčkov
sladne kave se takoj sprejmejo.
Podružnica **Jovo Grgovič,**
Glavni trg 21, Maribor. 201

Usnjarski pomočnik

mlad, z dobrimi spričevali se
sprejme takoj pri Svezozar J.
Veselinović, Beograd, Poinkareva
br. 20. 196

Učenca, kuharico

in sobarico sprejmemo takoj.
V BIZJAK in drug, parna pekar-
na Rog. Slatina. 208

AKO

imate kaj za
prodati?
hočete kaj
kupiti?
iščete službo?
Inzerirajte v Straži
in uspeh je gotov!

Sol

cele
vagone

odda importna
in eksportna tvrdka

Ferdo Sert, MARIBOR,
Koroška cesta 21

Brzjavljivi: SERT, MARIBOR.

Veletrgovina

Ludovik Kuharič

Ormož

nudi svojo
veliko zalogo vsakovrst-
nega modnega, manufaktur-
nega blaga, platna itd. Nadalje
priporoča vedno sveže špicerijsko blago,
moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih
pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine,
traverz, cementa, kakor tudi poljedel-
skih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz
vseh vrst rezanega in stavbenega
lesa. — Lastna motorna žaga.
Glavna zaloga delniškega
(((piva)))

TOMASOVIĆ & VISKOVIĆ

veletrgovina vinom, ZAGREB, Palmotičeva ul. 22

Telefon 12-58 — — — — — Brzjavljivi: „TOMAVIS“

nudja svoje bogate skladište crnih
i bijelih, dalmatinskih, hrvatskih,
banatskih i srijemskih vina.

Prva slovenska brivnica

Aleksandrova cesta 22

se cenjenemu občinstvu za čisto
in točno postrežbo priporoča.

FRAN NOVAK, BRIVEC.

Št. 471.

Razglas!

V smislu §. 59 okrajnega reda z dne 14. junija 1866
(dež. zak. št. 19) se stem javno naznanja, da je račun okraj-
nega zastopa za leto 1919 od danes naprej skozi 14 dni
javno razpoložen pogled v okrajni pisarni.

Okrajni zastop Maribor, dne 11. sušca 1920.

Vladni komisar: Dr. Josip Leskovar l. r.

Št. 470.

Razglas!

V smislu §. 59 okrajnega reda z dne 14. junija (dež.
zak. št. 19) se stem javno naznanja, da je proračun okraj-
nega zastopa za leto 1920 od danes naprej skozi 14 dni
javno razpoložen v pogled v okrajni pisarni.

Okrajni zastop Maribor, dne 11. sušca 1920.

Vladni komisar: Dr. Josip Leskovar l. r.

Osnovni čisti domači kapital
popolnoma vplačan

v zl. din. 2,500,000.—

Rezervni fond glasom vknjižb
v zl. din. 9,885,283.—

Današnja vrednost rezervnih
fondov znaša preko

20,000,000.—

v zlatih dinarjih.

Bančno-zavarovalni zavod

„BEOGRADSKA ZADRUGA“ A. D.

ustanovljena leta 1882. — — — — — CENTRALA: BEOGRAD

(lastna palača) na vogalu Karadjordjeve, Hercegovske in Travničke ulice.

Filijala za Hrvatsko, Slavonijo, Medjumurje in Prekmurje v Zagrebu.

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun; snujejo se pa v Sarajevu, Ljubljani in v Novem Sadu. — Glavna zastopstva v občinah.

Osnovana leta 1882 od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava je v rokah uglednih predstavnikov našega naroda. Predsednik je
gospod Luka Čelović, trgovec in veliki borec za naše narodno ujedinjenje.

Člani upravnega odbora so: gospodje Ljuba Davidović, bivši ministriški predsednik, Kosta Stojanović, bivši minister, sedaj vladni
delegat na mirovni konferenci; Obrad Blagojević, odvetnik; Mihajlo Marjanović, podpredsednik beogradske občine; Todor Gjurić, trgovec in Vlada Marinković, trgovec.

Člani nadzornega odbora so: gospodje Todor Mijailović, veletrgovec, Kosta Glavinic, bivši minister, sedaj komisar „Privilegovane
Narodne banke“; dr. Bogdan Gavrilović, vsenčiliški profesor; dr. Nikola Vulić, vsenčiliški profesor in Živojin Pannović, trgovec.

Vrednost rezervnih fondov sestoji iz: akcij Privilegovane Narodne banke za kraljestvo SHS, državnih rent in obveznic; na-
dalje iz lastnih palač v Karadjordjevi ulici, Hercegovske in Zvrničke ulici, v kojih eni je največji in najmodernejši hotel „Bristol“; velikega nepremičnega
posestva na Kazališnom trgu v Beogradu; hotela „Svoboda“ v Skoplju, ter iz lastne tvornice stekla v Paraćinu — kar reprezentira danes vrednost
20,000,000 dinarjev v zlatu ali preko 150,000,000— kron.

Zadruga se bavi z naslednjimi zavarovalnimi posli:

zavarovanje proti škodi po požaru in strelji: zgradb, poslopij, trgovskega blaga, stavbenega in drugega lesa, vsa industrijska
poljetja, kakor: tvornice, žage, mline, ter v obče vsa zavarovanja te vrste;

zavarovanje za življenje: in to za slučaj smrti in doživetje, doto za hčerke in odpravnine za dečke, razna kombinirana zavarovanja;

zavarovanje proti nezgodam ali nesrečam: kot pri posameznikih ali družbah, pri tovarniških in drugih delavcih;

zavarovanje proti škodi na etomu: kakor pohištva, blaga in ostalih vrednostih.

**Vsa zavarovanja prevzema najkulantneje ter po najpovoljnejših premijskih
plačilih. Otvoritev bančnega odseka se naknadno naznani.**

Iščejo se zanesljivi in marljivi zastopniki za mesta, kakor tudi zastopniki za vodstvo glavnih zastopstev po občinah.

Vsa pojasnila daje rade volje interesentom:

Filijalka Beogradske zadruge v Zagrebu

Dalmatinska ulica 5.